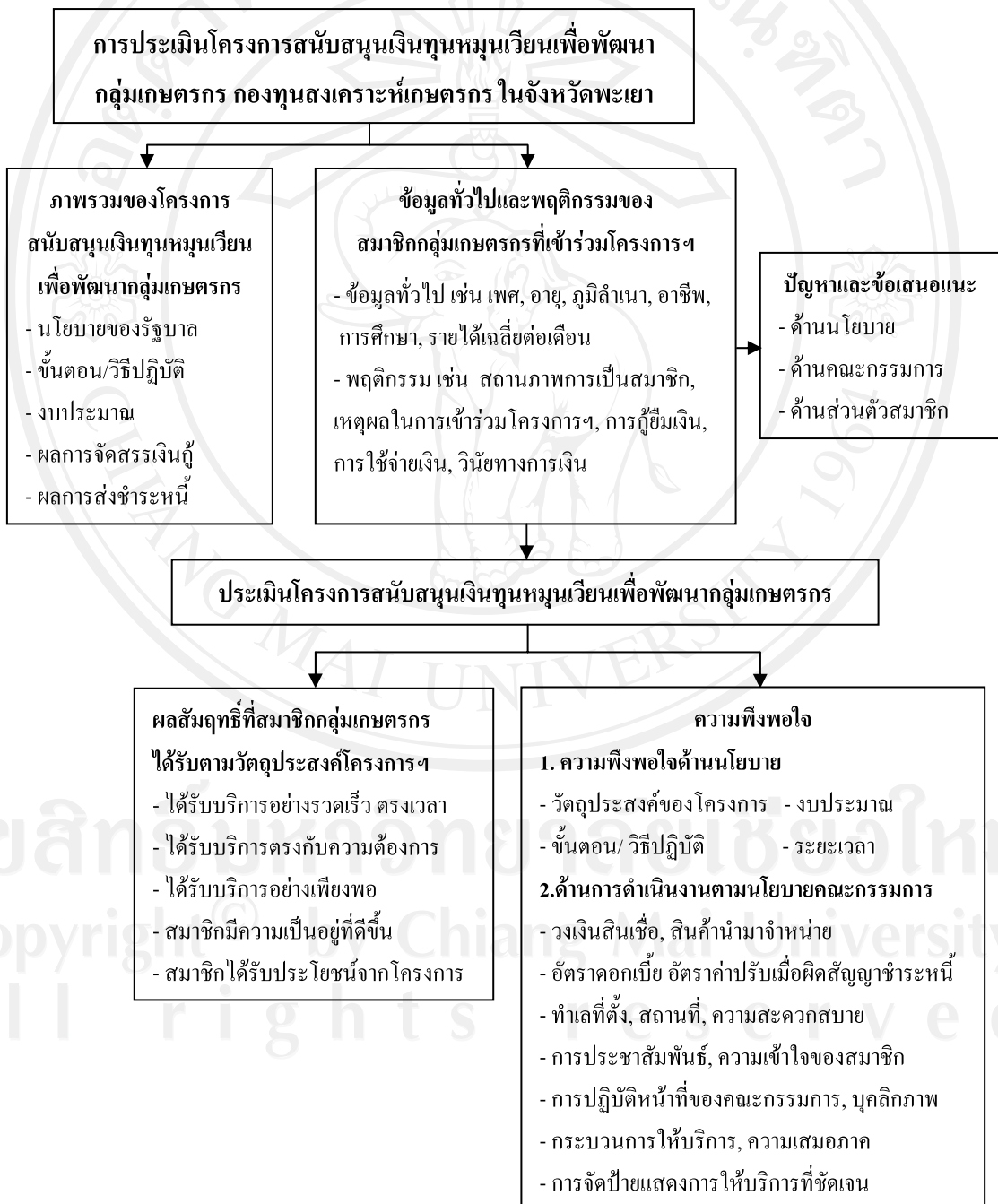

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กรอบแนวคิด

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

ประชากรที่จะศึกษา คือ สมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกร ระหว่างปี 2548-2553 จำนวน 58 กลุ่ม สมาชิก 3,904 คน

ตารางที่ 3.1 กลุ่มเกษตรกรและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร โครงการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกร ระหว่างปี 2548 – 2553 หน่วยเงิน:บาท

ที่	ชื่อกลุ่มเกษตรกร	สมาชิกทั้งหมด	สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ	จำนวนปีที่กลุ่มเข้าร่วมโครงการฯ	จำนวนเงินผู้รวม
1	จุนรวมใจผลผลิตผลฯ	36	30	1	100,000
2	ทำนาจิม	89	40	3	750,000
3	ทำนาจำป่าหวาย	127	58	2	400,000
4	ทำนาจุน	95	90	2	380,000
5	ทำนาเชียงบาน	148	50	1	300,000
6	ทำนาเชียงแรง	295	123	1	230,000
7	ทำนาดอนศรีชุม	379	174	3	1,350,000
8	ทำนาทำวังทอง	171	128	2	800,000
9	ทำน่าน้ำแวน	168	56	2	600,000
10	ทำนาบ้านสาบ	47	20	2	270,000
11	ทำนาป่าซาบ	201	92	2	350,000
12	ทำนาป่าแฝก	163	84	3	750,000
13	ทำนาฝายกวาง	306	102	3	950,000
14	ทำนาพระธาตุจิงแกง	173	50	1	90,000
15	ทำนาแม่กา	58	35	3	870,000
16	ทำนาแม่ใส	160	28	2	530,000
17	ทำนาแม่อิง	184	184	2	480,000
18	ทำนาร่วมเย็น	55	37	3	730,000
19	ทำนาลอ	123	123	1	200,000
20	ทำนาสว่างอารมณ์	174	174	2	250,000
21	ทำนาหนองหล่ม	225	225	1	350,000
22	ทำนาห้วยวน	138	60	3	900,000

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) กลุ่มเกษตรกรและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร โครงการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียน เพื่อพัฒนาเกษตรกร ระหว่างปี 2548 – 2553 หน่วยเงิน:บาท

ที่	ชื่อกลุ่มเกษตรกร	สมาชิกทั้งหมด	สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ	จำนวนปีที่กลุ่มเข้าร่วมโครงการฯ	จำนวนเงินกู้รวม
23	ทำนาห้วยยางขาม	380	138	1	300,000
24	ทำนาห้วยลาน	181	181	2	350,000
25	ทำนาออย	180	90	3	800,000
26	ทำไร่จุนควร	343	60	1	100,000
27	ทำไร่คือเวียง	58	58	2	300,000
28	ทำไร่เจริญราษฎร์	41	39	1	230,000
29	ทำไร่เชียงบาน	105	30	2	460,000
30	ทำไร่ดงเจน	30	25	3	550,000
31	ทำไร่ดอกคำใต้	47	40	2	550,000
32	ทำไร่ทุ่งกล้วย	59	22	3	750,000
33	ทำไร่น้ำแวน	30	18	2	200,000
34	ทำไร่พระธาตุจิงแกง	30	10	1	100,000
35	ทำไร่ภูซาง	36	34	3	610,000
36	ทำไร่แม่น้ำเรือ	34	26	3	780,000
37	ทำไร่แม่ลาว	41	30	2	350,000
38	ทำไร่ร่มเย็น	36	36	3	500,000
39	ทำไร่สระพัฒนา	193	100	1	150,000
40	ทำไร่ห้วยลาน	45	45	2	300,000
41	ทำไร่ออย	33	26	1	200,000
42	ทำสวนเจริญราษฎร์	379	50	3	1,450,000
43	ทำสวนเชียงบาน	348	85	3	700,000
44	ทำสวนท่าจำปี	45	22	3	400,000
45	ทำสวนทุ่งผาสูข	172	172	1	200,000
46	ทำสวนบ้านต้า	151	113	1	500,000
47	ทำสวนบ้านถ้ำ	129	53	3	1,250,000
48	ทำสวนบ้านเหล่า	75	23	1	300,000

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) กลุ่มเกษตรกรและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร โครงการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียน เพื่อพัฒนาเกษตรกร ระหว่างปี 2548 – 2553 หน่วยเงิน:บาท

ที่	ชื่อกลุ่มเกษตรกร	สมาชิกทั้งหมด	สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ	จำนวนปีที่กลุ่มเข้าร่วมโครงการฯ	จำนวนเงินกู้รวม
49	ทำสวนบ้านใหม่	46	30	1	100,000
50	ทำสวนป่าแฝก	60	40	1	200,000
51	ทำสวนมัง	55	35	2	300,000
52	ทำสวนยางพาราจิม	102	30	1	50,000
53	ทำสวนสว่างอารมณ์	30	30	2	350,000
54	ทำสวนสันโค้ง	37	26	2	450,000
55	ทำสวนหนองหล่ม	156	106	3	800,000
56	เพื่อการผลิตแม่สุก	47	46	1	300,000
57	เลี้ยงครั้งแม่ปืม	53	40	1	200,000
58	เลี้ยงสัตว์คอนเงิน	32	32	1	130,000
รวม		7,334	3,904		26,890,000

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพะเยา (2553)

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดตัวอย่าง ผู้ศึกษาเลือกศึกษาเฉพาะกลุ่มเกษตรกรที่มีการกู้ยืมเงินตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงสิ้นสุดโครงการ ซึ่งมีจำนวน 18 แห่ง มีสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาเกษตรกรในจังหวัดพะเยา รวม 1,081 คน ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างซึ่งคำนวณจากสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่

- n คือ ขนาดของตัวอย่าง
- N คือ ขนาดของประชากร
- e คือ ความคาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง ในที่นี้กำหนด 5%

เมื่อแทนค่าในสูตร

$$n = \frac{1,081}{1 + 1,081(0.05)^2} = 291.96$$

จากการคำนวณจะได้จำนวนตัวอย่างประมาณ 292 ตัวอย่าง แต่เพื่อให้มีความสมบูรณ์จึงได้มีการเก็บข้อมูลจากตัวอย่างจำนวน 300 ตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบ 2 ขั้นตอน (Two-stage Sampling) มีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดจำนวนตัวอย่างแต่ละกลุ่มเกษตรกรตามวิธีแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) จะได้จำนวนตัวอย่างแต่ละกลุ่มเกษตรกร ตามตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 จำนวนตัวอย่างตามสัดส่วนประชากร

ที่	ประเภทกลุ่มเกษตรกร	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนตัวอย่าง
1	ทำนาจิม	40	11
2	ทำนาคอนศรีชุม	174	48
3	ทำนาป่าแฝก	84	23
4	ทำนาฝายกวาง	102	28
5	ทำนาแม่กา	35	10
6	ทำนาร่มเย็น	37	10
7	ทำนาห้วยวน	60	17
8	ทำนาออย	90	25
9	ทำไร่คางเจน	25	7
10	ทำไร่ทุ่งกล้วย	22	6
11	ทำไร่ภูซาง	34	9
12	ทำไร่แม่เนาเรือ	26	7
13	ทำไร่ร่มเย็น	36	10
14	ทำสวนเจริญราษฎร์	50	14
15	ทำสวนเชียงบาน	85	24
16	ทำสวนท่าจำปี	22	6
17	ทำสวนบ้านถ้ำ	53	15
18	ทำสวนหนองหล่ม	106	30
	รวม	1,081	300

ที่มา : จากการคำนวณ

ขั้นตอนที่ 2 ในแต่ละกลุ่มเกษตรกรจะใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) เมื่อสมาชิกกลุ่มเกษตรกรไปประชุมที่กลุ่มเกษตรกร โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการลงพื้นที่เก็บแบบสอบถามในช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน 2554 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการประสานงานสำนักงานสหกรณ์จังหวัดพะเยา เพื่อขอเข้าร่วมการไปแนะนำส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่และขอความร่วมมือจากสมาชิกกลุ่มเกษตรกรให้การตอบแบบสอบถามให้

3.3 ข้อมูลและการรวบรวม

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้ทั้งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) รวบรวมข้อมูลจากสมาชิกกลุ่มเกษตรกร โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ผลสัมฤทธิ์ที่สมาชิกกลุ่มเกษตรกรได้รับตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ และความพึงพอใจของสมาชิกในด้านนโยบายภาครัฐและด้านการดำเนินงานของคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร ตลอดจนถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในด้านต่าง ๆ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลเอกสาร งานวิจัย รายงานของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นข้อมูลการวิเคราะห์ภาพรวมของโครงการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกรในจังหวัดพะเยา รวมถึงวารสารทางการเกษตรและวารสารทางวิชาการ ข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (Internet) ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา

3.4 เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด โดยมีเนื้อหาในการสอบถามและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร เช่น เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ภูมิลำเนา การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมการเข้าร่วมโครงการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกร เช่น สถานภาพการเป็นสมาชิกกลุ่ม เหตุผลในการเข้าร่วมโครงการฯ ลักษณะการเลือกใช้บริการธุรกิจกลุ่มเกษตรกร วงเงินกู้ ระยะเวลาการผ่อนชำระ อัตราดอกเบี้ย วินัยการชำระเงิน ผลการใช้เงินกู้จากโครงการฯ เป็นต้น

ส่วนที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ที่สมาชิกกลุ่มเกษตรกรได้รับตามวัตถุประสงค์ของโครงการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกร เช่น การได้รับบริการอย่างรวดเร็ว ตรงเวลา ตรงกับความต้องการและได้รับอย่างเพียงพอ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกดีขึ้น และเป็นประโยชน์

ส่วนที่ 4 ความพึงพอใจของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรในด้านนโยบายภาครัฐ เช่น งบประมาณ ขั้นตอน ระเบียบปฏิบัติ วัตถุประสงค์ของโครงการ และด้านการดำเนินงานของคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร เช่น วงเงินสินเชื่อ สินค้านำมาจำหน่าย อัตราดอกเบี้ย อัตราค่าปรับเมื่อผิดสัญญาชำระหนี้ ทำเลที่ตั้ง สถานที่ ความสะดวกสบายในการรับบริการ การประชาสัมพันธ์ ความเข้าใจของสมาชิกที่มีต่อโครงการฯ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ กระบวนการให้บริการ ความเสมอภาค และการจัดป้ายแสดงการให้บริการที่ชัดเจน

ส่วนที่ 5 ข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ ของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ในด้านนโยบาย ด้านคณะกรรมการ และด้านส่วนตัวสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

3.5 วิธีวิเคราะห์

3.5.1 ข้อมูลภาพรวมของโครงการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาเกษตรกรของจังหวัดพะเยา ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าเฉลี่ย (Mean) ความถี่ ร้อยละ (Percentage)

3.5.2 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป, พฤติกรรมในการเข้าร่วมโครงการฯ และการประเมินโครงการฯ จากผลสัมฤทธิ์ที่สมาชิกกลุ่มเกษตรกรได้รับตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าเฉลี่ย ความถี่ ร้อยละ และหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรม โดยวิธีการทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square Test)

3.5.3 การประเมินความพึงพอใจของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าเฉลี่ย ความถี่ ร้อยละ ใช้วิธีการวัดระดับความพึงพอใจ โดยใช้มาตรวัดแบบประเมินค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ Likert ดังนี้

ระดับความพึงพอใจ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย แล้วแปลความหมาย โดยมีหลักเกณฑ์การแปลผล ตามวิธีของศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2541 ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	มาก
คะแนนเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด

3.5.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ความถี่ ร้อยละและพรรณนาความ